

Aan Provinciale Staten

DATUM	16-11-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	SLO	COMMISSIE	Commissie BEM
STELLER	Rianne Overeem	TELEFOONNUMMER	06-40024996
NUMMER	UTSP – 852987353-1981	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Onderwerp Statenbrief:

Tweede ronde Nationaal Groeifonds (NGF2)

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Met deze statenbrief geven wij invulling aan het verzoek van uw Staten van 15 september jl. om een overzicht van projecten in het kader van het Nationaal Groeifonds (NGF2) waar wij als regio Utrecht bij betrokken zijn. Ministeries hadden tot 31 oktober 2021 de tijd om samen met bedrijven, organisaties en medeoverheden voorstellen in te dienen bij het Groeifonds. Voor de tweede tranche zijn in het voorjaar 244 groeiplannen aangekondigd. Op 1 november is bekendgemaakt dat dit uiteindelijk heeft geleid tot 37 voorstellen die door de verschillende Ministeries zijn ingediend, waarvan de regio Utrecht bij 17 voorstellen betrokken is. In de bijlage vindt u een overzicht van alle ingediende groeiplannen, alsmede een overzicht van de voorstellen waar partners uit de regio Utrecht bij betrokken zijn. In deze brief gaan we wat dieper in op de projecten waar de provincie Utrecht actief bij betrokken is.

Nationaal Groeifonds (NGF)

Het NGF is een initiatief van de Ministeries van Economische Zaken en Klimaat en Financiën. Het fonds richt zich op drie pijlers die kansrijk zijn voor structurele en duurzame economische groei:

1. Kennisontwikkeling
2. Onderzoek, ontwikkeling en innovatie
3. Infrastructuur.

Een succesvolle aanvraag vergt personele inzet, financiële bijdrage en lobbykracht. Kansrijk zijn de plannen waarbij wordt voortgebouwd op bestaande consortia, plannen en ecosystemen waar een concrete financieringsvraag ligt. Een onafhankelijke commissie onder leiding van Jeroen Dijsselbloem beoordeelt de projecten. Het kabinet besluit op basis van het advies van de commissie Dijsselbloem of aan de projecten geld wordt toegekend. Voor 5 jaar is in totaal €20 miljard beschikbaar. In de eerste ronde NGF is € 646 miljoen euro toegekend en een reservering getroffen voor € 3,5 miljard.

Terugblik eerste ronde NGF

Uw staten hebben op 6 juli en 15 september jl. gesproken over de afwijzing van onze aanvraag in de eerste ronde van het NGF met betrekking tot de Schaalsprong Utrecht. Daarbij is ook gesproken over de kansrijkheid en wenselijkheid voor (her)indiening van dit voorstel in de tweede ronde. Samen hebben we toen de conclusie getrokken dat als het afwegingskader van de commissie Dijsselbloem niet wijzigt, herindiening in deze vorm niet logisch en (gezien een mogelijke tweede afwijzing) niet gewenst is.

Op 13 oktober 2021 heeft de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (RLi) de fondsbeheerder EZK geadviseerd ("Investeren in duurzame groei") vanuit het NGF alleen bij te dragen aan innovatieve OV schaalsprong projecten. Het Utrechts OV project is daarom niet opnieuw ingediend, maar nadrukkelijk onder de aandacht gebracht bij bewindspersonen en formerende partijen. Dit om aanvulling op bestaande Rijksfondsen te bepleiten waaronder versterking van het Mobiliteitsfonds.

Projecten NGF2 met betrokkenheid regio Utrecht

De regio Utrecht is in de tweede ronde NGF bij verschillende voorstellen aangehaakt. In de bijlage treft u naast het totaaloverzicht van de 37 ingediende voorstellen ook het overzicht aan met daarin alle voorstellen waar de regio Utrecht bij betrokken is. Daarbij geven we een korte inhoudelijke beschrijving en voor zover bekend een overzicht van de regionale partners die betrokken zijn. Onderstaand een toelichting op de projecten waarbij de provincie Utrecht zelf meer direct en/of actief betrokken is.

Bouw- en techniek innovatiecentrum - Toekomstbestendige Leefomgeving: Transitie naar Emissievrije, Circulaire en Klimaatbestendige Gebouwen en Infrastructuur

Dit groeifondsvoorstel beoogt barrières op te lossen en een goed functionerend, zichzelf versterkend, innovatie ecosysteem te realiseren dat partijen met elkaar laat innoveren en een continue stroom van (ver)nieuwe(nde) technologieën, producten, diensten en aanbestedingsvormen produceert. Hierbij investeren de partners in de opbouw van open, nationale innovatie-infrastructuren (materiële assets, zoals proeftuinen en open digitale infrastructuren en immateriële assets, zoals nieuwe businessmodellen en talentontwikkeling) binnen nationale consortia die werken aan technische, sociale en economische innovaties, waarbij de inzichten breed worden gedeeld. Wij zien kansen dit voorstel te verbinden aan onze inzet op de energietransitie. De provincie neemt actief deel aan het onderdeel dat zich richt op het opzetten van nieuwe renovatieketens voor woningbouwrenovaties om de gebouwde omgeving verder en sneller te verduurzamen en het verkleinen van de mismatch op de arbeidsmarkt voor bouw, techniek en energie. Er is een bijdrage van €201.600 vanuit de provincie Utrecht gereserveerd voor dit onderdeel. Daarbij werken wij onder andere samen met de Hogeschool Utrecht, gemeente Utrecht en het Utrecht Sustainability Institute.

Werklandschappen van de toekomst

Met de Groeifonds aanvraag voor Werklandschappen van de Toekomst wordt ingezet op toekomstgerichte groene, gezonde en klimaatbestendige bedrijventerreinen. Het programma richt zich op het aanpakken van de oorzaken die achter het markt- en systeemfalen bij het transformeren van industrieterreinen en werklocaties naar werklandschappen van de toekomst waarbij fysieke vergroening het verbindende thema is om gezamenlijk (bedrijven, parkmanagement, groensector, provincies en gemeenten) aan verschillende maatschappelijke opgaven te werken. Via een opschalingsaanpak, waarin steeds meer bedrijventerreinen worden gemobiliseerd en de groensector wordt versterkt, werkt het programma aan onder andere kennis, toegepaste innovatie, arbeidsmarkt, financieringsinstrumenten en draagvlak. Dat gebeurt in de praktijk op living labs en ambassadeursbedrijventerreinen, die aan de basis staan voor verdere groei. IVN Natuureducatie heeft de aanvraag gecoördineerd, waarbij regionale spreiding een belangrijke factor was. Het Utrechtse Werkspoorkwartier behoort tot de geselecteerde terreinen waarvoor de komende maanden een concreet voorstel wordt uitgewerkt. Ook andere bedrijventerreinen in de gemeenten Utrecht en Veenendaal staan op de longlist en zullen worden betrokken bij kennisdeling en het netwerk van het programma. De provincie Utrecht heeft net als 6 andere provincies (Zuid-Holland, Gelderland, Drenthe, Noord-Brabant, Friesland en Flevoland) een verklaring ondertekend waarmee zij de groeifonds aanvraag ondersteunt. Daardoor kan worden geparticipeerd in het netwerk en ontstaat de mogelijkheid om actief betrokken zijn bij de kennisdeling omtrent groene, gezonde en klimaatbestendige bedrijventerreinen. De provincie Utrecht kan met het voorstel 'Intensivering en verduurzaming bestaande bedrijventerreinen' i.s.m. de OMU een nuttige bijdrage leveren door kennis en ervaring te delen. Naast overheden wordt de aanvraag wordt gedragen door een brede coalitie van o.a. koepelorganisaties van bedrijven en bedrijventerreinen, onderwijsorganisaties, hoveniers en groenvoorzieners, ingenieursbureaus, bouwers, kennis, netwerk- en projectpartners en enkele NGO's.

Oncode-PACT

Oncode is een onafhankelijk instituut dat zich toelegt op het begrijpen van kanker en het vertalen van onderzoek naar de praktijk. De beste fundamentele kankeronderzoekers van Nederland komen samen in Oncode-PACT om resultaten vanuit onderzoek sneller in de kliniek te brengen. Oncode-PACT heeft de ambitie om waardevolle kankermedicijnen sneller en tegen lagere kosten te ontwikkelen en eerder bij patiënten te krijgen door het preklinische ontwikkelingsproces te versnellen, te verbeteren en te innoveren. Dit initiatief bouwt voort op tal van sterke punten van het Nederlandse ecosysteem: de wetenschappelijke excellentie, de bestaande infrastructuur, de succesvolle geneesmiddelenontwikkeling, de sterke samenwerking en organisatie in het Nederlandse oncologielandschap, innovatieve technologieën, een uitstekend gezondheidszorgsysteem en de strategische positie als toegangspoort tot Europa. De provincie Utrecht beschouwt Oncode-PACT als een zeer belangrijke ontwikkeling in de strijd tegen kanker. Naast een nationale betekenis van Oncode-PACT voor Nederland (en uiteindelijk de rest van de wereld) is Oncode-PACT juist in de provincie Utrecht van groot belang als belangrijke schakel in het ecosysteem op en rondom het Utrecht Science Park (USP), dat zich sterk richt op Life Sciences & Health. Universiteit Utrecht, het Universitair Medisch Centrum Utrecht, het Prinses Maxima Centrum en meerdere toonaangevende bedrijven, allen gevestigd op het USP, zijn nauw betrokken bij Oncode-PACT.

Nationale LLO-katalysator

Het doel van de LLO-Katalysator is om bedrijfsleven en professionals continu van toegevoegde waarde te laten zijn op de arbeidsmarkt en voor de samenleving. Dat doet de Katalysator door zicht te bieden op de vaardigheden die nodig zijn in de arbeidsmarkt van de toekomst (LLO radar), door vraaggericht de ontwikkeling van leeraanbod vanuit mbo's, hbo's en universiteiten aan te jagen, te versnellen en te coördineren (co-creatie labs, regio transitie

deals, professionaliseringsactiviteiten). Dat doet de Katalysator ook door een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de leercultuur in het bedrijfsleven en onder professionals, met gerichte adviezen aan werkgevers en werknemers en het activeren van de beroepsbevolking. De provincie ondersteunt deze aanvraag omdat de doelstellingen aansluiten op de tweede doelstelling van de agenda van de Utrecht Talent Alliantie (UTA) om Leven Lang Ontwikkelen voor de gehele beroepsbevolking vanzelfsprekend te maken. Utrecht wil zich binnen deze katalysator aanbieden als proeftuin om verschillende aanpakken uit te proberen. We zijn zeer geïnteresseerd in aanpakken om grote groepen werkenden te laten inzien dat zij zich moeten blijven ontwikkelen om nieuwe vaardigheden te leren die gevraagd worden op de veranderende arbeidsmarkt.

Opschaling van publiek-private samenwerkingen in het beroepsonderwijs

De afgelopen 10 jaar zijn ruim 400 publiek-private samenwerkingsverbanden (pps) ontstaan met 12.000 bedrijven, 8.000 docenten en 124.000 studenten die de aansluiting tussen beroepsonderwijs en arbeidsmarkt aantoonbaar verbeteren. Dit zijn plekken waar studenten en werkenden samen leren en werken aan innovatieve oplossingen. Voorbeelden in onze regio zijn de Technohub in Woerden; het Inclusive Fieldlab in Amersfoort of 3D Medical in Utrecht. Door systeem- en transformatiefalen blijft de benodigde schaalgrootte op landelijk niveau echter uit en is de impact nog te bescheiden. In de aanpak bouwt dit voorstel voort op dit beschikbare fundament en nemen ze in vijf stappen de factoren die dit falen veroorzaken weg:

1. De meest cruciale maatschappelijke uitdagingen en groeisectoren als uitgangspunt
2. Selecteren van 50 pps'en met een track-record die opgeschaald kunnen worden
3. Afspraken over kritische prestatieindicatoren (KPI's)
4. Faciliteren van lerende governance en *stage-gate* financiering
5. Landelijke monitoring en bijsturing.

Onze ondersteuning aan deze aanvraag biedt de mogelijkheid om bestaande pps'en in onze regio voor te dragen voor duurzame financiële ondersteuning vanuit het Rijk.

Vervolgprocedure / voortgang

De zogenaamde toegangspoort voor NGF2 voorstellen wordt door RVO uitgevoerd. In eerste instantie wordt daarbij gecheckt of de voorstellen technisch voldoen aan de criteria. Het betreft nog geen inhoudelijke toetsing of weging. Naar verwachting wordt in januari 2022 bekend welke voorstellen worden doorgeleid naar de toetsingscommissie. Deze commissie zal samen met experts (o.a. ROM's en Planbureau voor de Leefomgeving – PBL) de voorstellen inhoudelijk doorlichten en brengt per voorstel een advies uit aan het kabinet. De ambitie is om in april 2022 bekend te maken welke voorstellen een investering ontvangen. Daarna volgt parlementaire goedkeuring, waarna de bijdrage definitief wordt toegekend. Wij informeren u te zijner tijd graag over de voortgang en de aanvullende middelen die hiermee naar de regio Utrecht vloeien.

Bijlagen

1. Tabel: Ingediende voorstellen toegangspoort tweede ronde NGF
2. Overzicht betrokkenheid regio Utrecht bij voorstellen 2e tranche Nationaal Groeifonds (NGF2)

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen